

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince, **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

NERMİN YILDIRIM KARA
CHP Hatay Milletvekili

Ülkemizdeki engelli nüfusun en temel sorunu, gerçek engelli yurttaş sayısının tam olarak bilinmemesidir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı Ulusal Engelli Veri Sistemi'nde yaklaşık 4 milyon 282 bin engelli yurttaşın bulunduğu kayıtlıdır.

Engelli yurttaşların ekonomik ve sosyal anlamda hayatlarını sürdürebilmeleri için istihdam edilmeleri büyük önem taşımaktadır. Özel sektörde 50 ve üzeri işçi çalıştıran işletmelerde %3, kamu sektöründe ise %4 engelli istihdam kotası bulunmasına rağmen, Türkiye'deki engelli yurttaşların yalnızca 1 milyonunun istihdam edildiği tahmin edilmektedir. Bu rakamlar içinde, her beş erkek engelli yurttaşına karşılık yalnızca bir kadın engelli yurttaşın istihdam edildiği gözlemlenmektedir.

Bir diğer önemli sorun, engelli aylıklarının Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na devredilmesiyle ortaya çıkan

muhtaçlık temelli yaklaşımdır. 2024 yılı için engelli aylığı, %40 ile %69 arasında engel oranına sahip yurttaşlar için 3.338 TL, %70 ve üzeri engel oranına sahip yurttaşlar için ise 5.007 TL'dir. 2025 yılı için bu miktarlar, %40 ila %69 engel oranına sahip yurttaşlar için 3.723 TL, %70 ve üzeri engel oranına sahip yurttaşlar için ise 5.584 TL olarak belirlenmiştir.

Engelli yurttaşların hayata tutunabilmeleri için en önemli göstergelerden biri, evde bakım yardımından yararlanabilmeleridir. 2024 yılında evde bakım yardımından yararlanan engelli yurttaş sayısı 572.500 iken, 2025 yılı için bu sayı yalnızca 1.000 kişi artırılarak 573.500 olarak hedeflenmiştir.

Bakanlığın alt program performans göstergelerine göre, resmi bakım ve rehabilitasyon merkezi sayısı 2023, 2024 ve 2025 yıllarında 106 olarak sabit kalmıştır. 2026 yılında bu sayının 107'ye, 2027 yılında ise 108'e çıkarılması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda:

1. Ulusal Engelli Veri Sistemi'nde kayıtlı 4 milyon 282 bin engelli yurttaşın demografik dağılımı (yaş, cinsiyet, engel türü ve oranı) nedir?
2. Özel sektör ve kamu sektöründe engelli istihdam kotalarına uyum oranı nedir? Kota yükümlülüğüne uymayan işletmelere yönelik yaptırımlar nelerdir?
3. Engelli kadın yurttaşların istihdam oranının düşük olmasının nedenleri nelerdir? Bu konuda Bakanlığınızın özel bir politikası veya hedefi var mıdır?
4. Engelli aylıklarının muhtaçlık temelli bir yaklaşımla ödenmesi yerine, hak temelli bir ödeme sistemine geçiş için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
5. Evde bakım yardımından yararlanan engelli yurttaş sayısındaki artışın yalnızca 1.000 kişiyle sınırlı olmasının gerekçesi nedir? Bu yardımın kapsamının genişletilmesi planlanmakta mıdır?
6. Resmi bakım ve rehabilitasyon merkezi sayısının 2023-2025 yıllarında sabit kalmasının nedeni nedir? 2026 ve 2027 yıllarında planlanan artışların bölgesel dağılımı nasıl olacaktır?